

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2375/2024
20.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Зорана Хаџића, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., општина ..., чији је пуномоћник Зоран Митић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Градска топлана“ Ниш, кога заступа Драган Јовановић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 982/2024 од 10.04.2024. године, у седници одржаној 20.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 982/2024 од 10.04.2024. године у ставу другом и трећем изреке тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** Пресуда Основног суда у Нишу П1 2037/2019 од 25.12.2023. године у усвајајућем делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове исплати преко износа од 80.000,00 динара разлику до укупно досуђених 150.000,00 динара, још 70.000,00 динара, за претрпљени страх исплати преко износа од 120.000,00 динара разлику до укупно досуђених 180.000,00 динара, још 50.000,00 динара и за душевне болове због умањења животне активности преко износа од 300.000,00 динара разлику до укупно досуђених 420.000,00 динара, још 120.000,00 динара, са законском затезном каматом 25.12.2013. године до исплате и у ставу другом изреке.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 982/2024 од 10.04.2024. године, става првог изреке којим је потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу, као изузетно дозвољеној и у том делу ревизија тужиоца **ОДБАЦУЈЕ СЕ**, као недозвољена.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка од 100.000,00 динара, у року од 15 дана.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2037/2019 од 25.12.2023. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати 150.000,00 динара за претрпљене физичке болове, док је за већи износ од досуђеног до тражених 900.000,00 динара тужбени захтев одбијен као неоснован; 180.000,00 динара за претрпљени страх док се за већи износ од досуђеног до тражених 700.000,00 динара тужбени захтев одбијен као неоснован; 420.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности, док је за већи износ од досуђеног до тражених 2.500.000,00 динара тужбени захтев одбијен као неоснован, све са законском затезном каматом од 25.12.2023. године као дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 361.489,00 динара, од тога 307.489,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 982/2024 од 10.04.2024. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове до износа од 80.000,00 динара, за претрпљени страх до износа од 120.000,00 динара и за душевне болове због умањења животне активности до износа 300.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 25.12.2023. године до исплате и у одбијајућем делу става првог изреке и у том делу жалбе туженог и тужиоца одбијене као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке тако што је за већи износ од досуђеног у ставу првом изреке до износа досуђених у усвајајућем делу става првог изреке побијане пресуде по основу накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове до износа од 150.000,00 динара, за претрпљени страх до износа од 180.000,00 динара и за умањење опште животне активности до износа од 420.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке пресуде тако што је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 344.489,00 динара од чега 307.489,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка од наведеног износа до износа досуђеног првостепеном пресудом од 361.489,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, против става правог изреке у делу ком је потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу, с предлогом да се о ревизији одлучи применом члана 404. ЗПП и против става другог изреке којим је делимично преиначена првостепена пресуда применом члана 403. став 2 тачка 2. ЗПП.

Тужени је поднео одговор на ревизију. Трошкове рвизијског поступка је тражио и определио.

Испитујући побијану одлуку у преиначеном делу применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11, 55/14 ... 10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да у поступку пред другостепеним судом одлука није донета после одржане расправе пред тим судом.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време на пословима сервисера ... у Сектору производње и одржавања. Дана 24.09.2016. године у суботу (која је тужиоцу била радни дан) приликом обављања радног задатка по налогу претпостављеног пословође претрпео је повреду на раду узроковану падом са мердевина са висине 2 – 2,5 м, услед пада стуба електричне енергије. Поводом предметне повреде од стране одговорног лица туженог попуњен је извештај о повреди на раду коју је тужилац претрпео наведеног дана у 12,45 односно петом радном сату од почетка рада. Том приликом тужилац је имао радно одело, рукавице и радне ципеле и није био задужен посебном опремом за рад на висини. Услови рада су били нормални приликом обављања радног задатка. Тужилац се понашао на уобичајен начин, проверавао сваки стуб и поступао како увек поступа у таквим околностима.

Вештачњем Комисије лекара Института судске медицине у Београду утврђено је да да је тужилац критичног дана задобио повреду квалификовану као лака телесна (нагњечење коже у пределу главе и врата). Задобијене повреде код већине људи не доводе до заостајања било каквих последица, с тим да је код тужиоца постојало посебно својство организма у виду аномалије крвних судова која је била асимптоматској фази, док је повреда главе коју је тужилац критичном приликом задобио директно могла довести до повећане попустљивости за еритроците и микрокварење, те је неуролошки дефицит могао наступити неколико дана до неколико недеља, а што је у конкретном случају било код тужиоца. Заостали функционални дефицит у виду постојања левостране хемипарезе је умерено тешког степена, услед чега тужилац трпи и трпеће душевни бол умереног степена. Услед постојеће левостране хемипарезе умерено тешког степена, код тужиоца постоји умањење опште животне активности од 20%. Тужилац је услед повређивања трпео физичке болове и страх, чији су интензитет и дужину трајања нижестепени судови детаљно утврдили и описали у својим одлукама, на које се упућује ради избегавања сувишног понављања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 173. и 174. Закона о облигационим односима у вези члана 164. Закона о раду и 200 ЗОО, оценио да је тужени одговоран за проузроковање нематеријалне штете тужиоцу услед задобијене повреде на раду и да нема доприноса тужиоцу настанку штете у смислу члана 192 ЗОО, те да с тим у вези, као и с обзиром на утврђене околности случаја, тужиоцу припада 150.000,00 динара за претрпљене физичке болове, 180.000,00 динара за претрпљени страх и 420.000,00 динара за душевне болове због умањења животне

активности, све са законском затезном каматом пресуђења до исплате. У преосталом делу првостепени суд је одбио захтев тужиоца преко досуђених до тражених износа накнада, као превисоко постављен.

Другостепени суд је сматрао да је првостепени суд правилно оценио да је тужени одговоран за проузроковање нематеријалне штете тужиоцу услед задобијене повреде на раду и да нема доприноса тужиоцу настанку штете, али да је досуђене износе тражених видова накнаде нематеријалне штете превисоко одмерио, због чега је позивом на примену члана 200. ЗОО делимично преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио тужбени захтев за претрпљене физичке болове преко 80.000,00 динара до досуђених 150.000,00 динара, за претрпљени страх преко 120.000,00 динара до досуђених 180.000,00 динара и за душевне болове због умањења животне активности преко 300.000,00 динара до досуђених 420.000,00 динара, све са законском затезном каматом пресуђења до исплате. У преосталом усвајајућем и одбијајућем делу, другостепени суд је потврдио првостепену пресуду.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом указује да је другостепени суд погрешно применио члан 200. ЗОО када је делимично преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио тужбени захтев.

Чланом 200. Закона о облигационим односима - ЗОО, прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству (став 1.). Приликом одлучивања о захтеву на накнаду нематеријалне штете, као и висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (став 2.).

У смислу цитиране законске одредбе, висина нематеријалне накнаде штете одређује се према околностима сваког конкретног случаја, а приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о њеној висини, води се рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвом сврхом. Новчана накнада има за сврху да се оштећеном пружи одговарајућа сатисфакција према значају повређеног добра и тежини повреде ради успостављања психичке и емоционалне равнотеже која је постојала пре настанка штете.

Имајући у виду наведено, а с обзиром на утврђене околности конкретног случаја: да је тужилац критичном приликом задобио повреду квалификовану као лака телесна (нагњечење коже у пределу главе и врата) која код већине људи не доводе до заостајања било каквих последица, али да је због посебног својства организма у виду аномалије крвних судова која је била асимптоматској фази, задобијена повреда код тужиоца директно довела до повећане попустљивости за еритроците и микрокрварење те

наступања неуролошког дефицита у виду постојања левостране хемипарезе умерено тешког степена, као и утврђени интезитет и дужину претрпљеног бола и страха и трајних последице умањења опште животне активности од 20%, то и по оцени Врховног суда, тек увећани износи тражених накнада нематеријалне штете досуђени првостепеном пресудом, представљају правичне накнаде за тужиоца којима се може постићи сатисфакција ради успостављања психичке и емоцијалне равнотеже, која је постојала пре настанка штете.

Како су код изнетог досуђени износи првостепеном пресудом одмерени тако да у свему одговарају значају повређеног добра и циљу коме накнада служи, по сваком од тражених основа, то тужиоцу правилном применом члана 200. ЗОО по оцени Врховног суда поред 80.000,00 динара за претрпљене физичке болове, 120.000,00 за претрпљени страх и 300.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности, припада и разлика до пуног износа правичних накнада, као у изреци првостепене пресуде.

Из наведених разлога, применом члана 416. став. 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

У преосталом делу ревизија је изјављена против става првог изреке другостепене пресуде којим је потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу. По оцени Врховног суда у наведеном делу нису испуњени услови из члана 404. ЗПП за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, јер висину правичне накнаде нематеријалне штете суд одмерава према чињеницама и околностима у сваком конкретном случају, па није потребно одлучивати о ревизији ради новог тумачења права, разматрања правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни ради уједначавања судске праксе.

Испитујући дозвољеност ревизије изјављене у наведеном делу, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија није дозвољена ни као редовна.

Чланом 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари поднета је 23.09.2019. године. Вредност предмета спора побијаног одбијајућег дела је 3.350.000,00 динара.

С обзиром на то да се ради о имовинскоправном спору у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то применом члана 403. став 3. ЗПП, ревизија изјављена против става првог изреке другостепене пресуде којим је потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу, није дозвољена.

Из наведених разлога, на основу члана 404. и 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Одлуку о трошковима ревизијског поступка, Врховни суд је донео на основу члана 165. став 2., у вези члана 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужиоцу су признати трошкови на име ангажовања пуномоћника - адвоката, за састав ревизије од 27.000,00 динара, применом Адвокатске тарифе важеће у време предузимања те парничне радње („Службени гласник РС“ бр. 43/23 од 26.05.2023. године), за судску таксу на ревизију 29.200,00 динара и на одлуку по ревизији 43.800,00 динара применом Закона о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/94, 53/95, ... 95/18). Из наведених разлога, одлучено је као у ставу трећем изреке.

Захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, одбијен је на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер одговор на ревизију није потребан ради вођења парнице, па је одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**